

HENNY THIJSSING-BOER

**De thuiskomst
van Hidde**

ABCOUDE
GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Tien jaar waren Menno en Stientje Fransen getrouwd toen op een stralende lentedag hun dochter Jacobijn werd geboren. Ze waren dolgelukkige ouders, die echter niet uitspraken wat er in hun hart omging. Menno zweeg, omdat hij vond dat het geen mens aanging, zelfs niet zijn eigen Stientje. Al die jaren was hij onder een loden last gebukt gegaan, omdat hij door het uitblijven van een kind had gemeend niet volledig man te zijn. Dat sprak je niet uit, maar het vrat je vanbinnen wel op. Een schuldgevoel, dat met de geboorte van Jacobijn op slag was verdwenen. Menno voelde zich van een zware last bevrijd toen het meisje met een ferme kreet ter wereld kwam.

Maar steeds als hij met een ernstig gezicht in het wiegje keek, slopen opnieuw de zorgen in zijn hart. Het waren nu andere zorgen, maar op hem drukten ze even zwaar.

Stientje was dolgelukkig met haar kleine meid. Ze scheen herboren. Soms, als hij haar

met het kind bezig zag, een stille glimlach om haar mond, was het alsof hij opnieuw begon. Opnieuw, met de jonge blije Stientje van tien jaar terug. Een zorgeloos ding was ze geweest, zijn Stientje. Het had hem dan ook heel wat moeite gekost zijn zuinigheid een beetje op haar over te dragen. Als enig kind had ze niet geleerd, zoals hij, dat je elke cent twee keer moest omdraaien voor je hem uitgaf. Hij, Menno, kwam uit een gezin van twaalf kinderen. Zijn vader had altijd vast werk gehad bij een boer, maar dat was dan ook de enige zekerheid die ze hadden gekend. Het was hem met de paplepel ingegoten dat geld ontstellend kostbaar was; je kon er niet zuinig genoeg mee zijn!

Hij was zijn hele huwelijksleven zuinig geweest en ook Stientje had het geld niet over de balk gesmeten, tot ze wisten dat ze zwanger was. Toen was ze begonnen hun gespaarde centjes uit te geven. Jammer genoeg had hij geen verstand van kinderkleertjes en hij had er verستeld van gestaan hoeveel zo'n kind al niet nodig heeft nog voor het op de wereld is. Maar was dat geen overdaad, al die truitjes, het een nog mooier dan het ander? De stapels luiers, vierentwintig, hij had ze eens stiekem

geteld! Volgens hem had de helft ook wel gekund.

Dat was alles nog tot daar aan toe, maar zoals Stiene met Klaske, hun buurkind, omging! Dat zat hem het meest dwars. Stiene moest haar hand vast aan de beurs houden. Ze moesten zuiniger zijn dan ooit tevoren, want ze hadden nu een kind. Een kind dat wat moest worden en dat kostte geld, handen vol geld.

Het leek wel of Stiene nooit dacht aan de toekomst van het kind. Ze speelde met haar kleine meid en verzorgde haar met al de liefde die in haar was, maar dat was niet genoeg. Je moest verder zien! Direct al bij de geboorte moest je denken aan de toekomst. Nee, hij zou niet lang meer zwijgen en lijdzaam toezien hoe Stiene hun zuinig gespaarde centjes uitgaf om met de kleine te kunnen pronken. Want dat was het, vond hij. Vervelend toch dat Stiene dat niet inzag.

Maar Stiene voelde en zag meer dan Menno kon vermoeden! Ook zij sprak niet uit wat er leefde in haar hart. Maar ze had al die jaren van wachten, hopen en verlangen, geweten wat er in Menno omging. Ze wist dat hij al die lange jaren even zwaar had geleden onder hun kinderloosheid als zij. Daaraan had ze

zich opgetrokken en het had haar eigen verdriet verzacht.

Samen hadden ze, elk op hun eigen manier, pijnlijk het gemis van kinderen gevoeld. Nu Jacobijn was geboren, zou je toch denken dat alles koek en ei was. Maar hoewel het boven hun huisje nog niet stormde, voelde ze hoe de donkere wolken zich samenpakten.

Het kwam allemaal door die zuinige aard van Menno. O, zeker, ze hield van hem. Met de komst van het kleine popke nog meer dan ooit; ze zou hem voor geen ander uit het dorp willen ruilen. Maar die zuinigheid van hem maakte haar het leven vaak moeilijk. Voor ze met Menno trouwde, had ze geweten hoe zuinig hij was. Wat hadden ze haar vroeger niet gewaarschuwd! Maar Stiene had alle goedbedoelde raadgevingen in de wind geslagen. Ze hield van Menno en was met hem getrouwd. Stiene was zelf niet veeleisend, Menno nog minder, en zodoende hadden ze regelmatig een centje opzij kunnen leggen. Met de komst van het kind was alles anders geworden. Menno stond erop dat ze ook nu wat opzij wist te leggen, maar een kind kon je niet onthouden wat het dagelijks nodig had!

Eigenlijk waren hun eerste drie huwelijks-

jaren tot dusver de mooiste geweest. Toen hadden ze in het dorp gewoond, waar Stiene volop aanspraak had gehad omdat ze midden tussen de mensen woonde. In het dorp hadden ze elektrisch licht en stromend water gehad. Hier op het land moest ze zich behelpen met een petroleumstel dat altijd walmde. En het water uit de put was onzuiver; je kon het pas drinken nadat het was gekookt. Het was nu alweer zeven jaar geleden dat Menno op een avond was thuisgekomen en doodleuk had verteld dat hij zich als vast arbeider bij boer Jongbloed had verhuurd! Zonder iets tegen haar te zeggen, had hij alles in zijn eentje geregeld; naar haar mening werd niet gevraagd. Ze konden het huisje per 1 mei betrekken.

‘Ik wil niet zo ver buiten het dorp wonen. Je ziet daar God noch goed mens,’ had ze nog tegengesputterd.

Maar Menno had kort en bondig verklaard dat het best zou wennen. Hij zou een tweedehands fiets voor haar kopen, waarmee ze in een kwartiertje in het dorp was. Alles wende en ze moest niet vergeten hoeveel voordelen ze hadden als hij vast was! Dagelijks een liter melk gratis, de winteropslag, een stuk land

om aardappelen op te verbouwen. En wat dacht ze van iedere winter een varken in de slacht? En daar kwam het vrij wonen dan nog bij! Vrij wonen, maar je moest niet vragen hoe! Het kleine huisje was op zich wel aardig en de ongemakken, ach ook daaraan was ze op den duur gewend. Maar ze kon na al die jaren nog steeds het gevoel niet van zich afzetten dat Menno haar hier had weggestopt.

Stiene voelde zich eenzaam en verlaten op het stille, wijde land. De komst van Jacobijn had daarin geen verbetering gebracht. Integendeel zelfs. Want vaak dacht ze 's ochtends, als het kind schoon en verzorgd in de wieg lag: nu moest er even een buurvrouw komen kijken. En wat zou het niet heerlijk zijn als ze 's middags met Jacobijn in de wagen door het dorp kon lopen, hier en daar een praatje maken en van gedachten wisselen met andere jonge moeders.

Maar nee hoor, zij, Stiene, zat mooi weggestopt. Vanaf de weg kon je het huisje niet eens zien liggen. Pas als je het verharde zandpad opreed dat naar de boerderij van Jongbloed voerde en je achter de hoeve kwam, zag je dat daar nog een huisje stond. En daar, vond Menno, konden ze best wonen, leven en sparen.

Vooral sparen! Leven kwam er kennelijk minder op aan.

Klaske, het kind van hun enige burens die op een kwartier lopen bij een andere boerdienden, kwam vaak even bij haar aanwippen en dat was de enige aanspraak die ze had. Ze was stapel op het kleine meisje, want Klaske was een lief zacht ding dat haar ouderlijk huis ontvluchtte om bij Stiene de liefde en aandacht te ontvangen die ze thuis tekortkwam.

Waren Klaskes ouders maar anders, dan had Stiene aan Hilje misschien wat aanspraak kunnen hebben. Maar ze zette bij die vrouw geen voet meer over de drempel, want de stank kwam je daar al tegemoet, nog voor je de deur had geopend! Hilje was een slons, die liever haar tijd verbeuzelde bij haar moeder of vriendinnen in het dorp dan dat ze zich wijdde aan haar gezin. Daar had ze Klaske immers voor! Die stuurde haar jongere zusje wel op tijd naar school en zorgde dat de aardappels geschild en gekookt werden. En als die een keer niet gaar waren als haar vader thuiskwam, dan at hij maar een snee brood, daar was nog nooit iemand aan doodgegaan!

Op de schoudertjes van de tienjarige Klaske rustte al een hele verantwoording. Het zat

Stiene dwars, maar ze kon er niets tegen doen. Ze kon het kind alleen warmte en geborgenheid bieden en haar wat eten en kleren toestoppen, zodat ze niet met kapotte kleren naar school hoefde. Al had Stiene nu zelf een klein popke, ze was nog altijd blij als Klaske kwam aanwippen en haar snaterstemmetje de stilte in het kleine huisje verbrak.

Ze was van het kind gaan houden als van haar eigen meisje en Menno's misprijzende blikken konden daar niets aan veranderen. Ze wist dat hij het afkeurde dat ze Klaske af en toe wat toestopte. Een kledingstukje dat ze uit versleten jurken en rokken van zichzelf maakte. Het kostte je niets dan wat moeite, maar Menno kon niet velen dat er iets werd afgedankt.

Voor Jacobijn mocht ze ook al geen kleertjes kopen, alleen het allernoodzakelijkste. Het was nu al zover gekomen dat ze een pasgekocht truitje of een paar kleine sokjes stilletjes in de kast legde zonder hem te laten zien wat ze had gekocht. Ze kocht trouwens niets overbodigs, daar was ze zelf ook te degelijk voor. Maar een ruime verschoning was geen luxe, die was gewoon nodig.

Voor het eerst sinds ze met Menno was ge-

trouwd, kwamen de woorden van haar vriendinnen haar voor de geest: 'Het is voor een vrouw moeilijk leven bij een zuinige man, Stiene!'

Jacobijn was een mollige baby van drie maanden toen Menno op een warme zomeravond met een doodernstig gezicht verklaarde: 'Ik wil dat ze later schooljuffrouw wordt, of verpleegster óf, wat nog mooier zou wezen, dokter!'

Stiene zweeg verbluft. Wat haalde hij zich nu toch in zijn hoofd! Je hoorde weleens meer van meisjes die voor dokter gingen leren, maar die kwamen altijd uit hogere standen. Voor arbeiderskinderen was zoiets haast niet weggelegd, en zeker niet voor een meisje!

Menno keek strak naar het kind aan Stienes borst. 'Dokter Jacobijn Fransen, dat klinkt nogal niet!' zei hij dromerig. In gedachten zag hij haar al in een witte jas door het dorp lopen, het kind van hem en Stiene. 'Die Menno Fransen,' zouden ze zeggen. 'Hij heeft er lang over gedaan, maar nu heeft hij dan ook een dochter om trots op te zijn!'

Nu zag je maar weer hoe goed het was om zuinig te leven. Ze hadden ook alles kunnen opmaken, maar dan hadden ze nu geen cent